

2013-09-16

Er ref: Fredrik von Malmborg
Diariernr: N2013/2837/N

Lina Palm
Lina.Palm@skogsindustrierna.org
08-7627949
070-3971449

Yttrande över Promemorian *Förslag till genomförande av energieffektiviseringsdirektivet i Sverige*

Skogsindustrierna har givits möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad promemoria. Nedan följer våra kommentarer och förslag.

SAMMANFATTNING

Skogsindustrierna vill inleda med att ge några övergripande viktiga synpunkter:

- Det är många utav förslagen som inte är konkretiserade utan som istället överläts till att utarbetas i föreskrifter. Då påverkan på Skogsindustriernas medlemsföretag kan bli stor ser vi det som rimligt att Skogsindustrierna kan vara delaktiga i detta föreskriftsarbete.
- Intentionen med Energieffektiviseringsarbetet är gott. Vi ska använda alla resurser på effektivast sätt. Detta även gäller företagets resurser, i form av arbetstid. Det är i promemorians förslag och konsekvensanalys svårt att utläsa hur administrativt "tung" implementeringen faktiskt kommer bli. Ambitionen vid implementeringen av direktivet måste därför vara att hålla genomförandet av förslagen på lägsta möjliga administrativa nivå.

Skogsindustrierna:

- Instämmer i att det svenska intensitetsmålet uppfyller kraven i direktivet, samt att det är väl utformat för en växande energiintensiv industri i Sverige.
- Välkomnar förslaget att använda en alternativ strategi istället för införande av kvotpliktssystem.
- Saknar förslag till incitament för främjande av energieffektivisering i energiintensiv industri, PFE löper ut inom kort och ett uppföljande system behöver tid för att hinna komma på plats.
- Anser att det är viktigt att administration kopplad till uppfyllande av Energi- eller Miljöledningssystem inte ökar till följd av promemorians förslag.
- Anser att de företag som inte har Energi- eller Miljöledningssystem ska kunna använda kvalificerade experter från det egna företaget för att göra energikartläggningar.
- Yrkar på att energikartläggningcheckarna till små- och medelstora företag ska öka i omfattning så att fler företag kan komma igång med sitt energikartläggningsarbete.
- Anser att de kostnads-nyttanalyser som ska utföras vid uppförande av ny industrianläggning eller uppgradering av befintlig anläggning inte får försena

investeringen. Hanteringen av dessa analyser måste ske skyndsamt och utan nämnvärt ökad administration från företagets sida.

SKOGSINDUSTRIERNAS YTTRANDE

Artikel 3 (Kap 5)

Skogsindustrierna anser att det svenska målet för energieffektivisering, uttryckt som ett intensitetsmål är väl utformat. Det sätter fokus på frågan, samtidigt som det inte motverkar tillväxt i den svenska energiintensiva skogsindustrin.

Skogsindustrierna uppfattar också att detta mål uppfyller direktivets krav om vägledande mål.

Syftet med Energieffektiviseringsdirektivet (i nedanstående text Direktivet) är att säkerställa att unionens överordnade mål om 20 % energieffektivisering år 2020 uppnås. Även om det inte är direktivets utförande som remissbehandlas denna gång så vill Skogsindustrierna än en gång påtala hur kontraproduktivt vi anser det vara med ett mål som i praktiken utgör ett tak för energianvändningen i Europa. De senaste årens lågkonjunktur och ökade arbetslöshet har ytterligare påvisat behovet av tillväxt i regionen. En växande och investerande basindustri genererar såväl sysselsättning som exportintäkter och skatteintäkter till landet. En växande basindustri innebär också ett ökat behov av energi. Skogsindustrin i Sverige använder 95 % bioenergi i sina processer och el som till 97 % är fri från fossila koldioxidutsläpp. En växande industriproduktion och därmed energianvändning i denna sektor är inte bara bra för sysselsättning och exportintäkter, det är dessutom bra för det globala klimatet.

Enligt direktivet ska medlemsstaterna ta hänsyn till "taket" för energianvändning i EU år 2020 (1474 Mtoe primärenergi) vid fastställande av de nationella målen.

Den analys som görs i promemorian visar att den svenska primärenergianvändningen år 2020 kan variera med drygt 300 TWh beroende på vilken BNP-tillväxt som sker. Detta är en tydlig illustration över hur viktigt det är att vi i Sverige fortsätter använda oss av intensitetsmål. Men det understryker också vikten av att Sverige i EU-samarbetet verkar för att målet även på EU-nivå omformuleras till att vara ett relativt mål.

Artikel 7 (Kap 8)

Det behövs incitament och målsättningar för att driva fram energieffektivisering i det svenska samhället. Skogsindustrierna välkomnar att regeringen föreslår en alternativ strategi istället för införandet av ett kvotpliktssystem. Administrationen i det system för styrmedel och incitament som används bör vara minimal. Det är också en fördel om olika typer av styrmedel kan användas för olika sektorer i samhället.

Skogsindustrierna saknar däremot förslagen till incitament eller styrmedel som ska användas för att uppfylla Artikel 7 i promemorian. Stora delar av den svenska skogsindustrin ingår idag i PFE - Program för Energieffektivisering. Detta incitamentsbaserade styrmedel har uppfattats mycket positivt från såväl företag som myndigheter och regering. Det har också givit upphov till stor energieffektivisering inom framförallt skogsindustrin. När nu PFE tvingas

upphöra (halvårsskiftet 2014) eftersom det inte bedöms uppfylla kraven i EUs statsstödsregler är det viktigt för företagens fortsatta konkurrenskraft att något nytt incitamentsbaserat styrmedel följer efter PFE.

Artikel 8.4-8.7 (Kap 9)

Energi- och Miljöledningssystem

Ett systematiskt arbete med energieffektivisering är en förutsättning för att såväl identifiera som möjliggöra förändring och följa upp åtgärder. Den absoluta majoriteten av de stora företag som ingår i Skogsindustrierna har antingen Energi- eller Miljöledningssystem och kan i och med detta anses uppfylla kravet om energikartläggning enligt promemorians förslag. Skogsindustrierna finner det oklart hur rapporteringen är tänkt att ske för företag som har ELS eller MLS. Det är orimligt att dessa företag ska rapportera oftare än de företag som enbart ska göra energikartläggning, dvs vart fjärde år. Detta bör också tydligt framgå i lagtexten i Förslag till lag om energikartläggning i stora företag § 4 och § 5.

Enligt förslaget konsekvensanalys bedöms ingen ökad administrativ börda för företagen trots den förändrade certifieringsordning som krävs för uppfyllande av direktivet. Skogsindustrierna har svårt att bedöma om den ändrade certifieringsordningen kommer ge upphov till administrativa förändringar i företagen men vill påtala vikten av att administrationen hålls till ett minimum.

Energikartläggnings utförare (Kap 9.2)

Skogsindustrierna invänder emot förslaget att energikartläggningen ska göras av en person som är *oberoende* i förhållande till sin uppdragsgivare och *ackrediterad*.

I artikel 8.4 står att stora företag ska vara föremål för en ”oberoende och kostnadseffektiv energibesiktning som görs av en kvalificerad och/eller ackrediterad person”. Det står vidare i artikel 8.5 att energibesiktningen ska anses uppfylla kraven i artikel 8.4 om den är utförd på ett oberoende sätt”.

Det är följaktligen besiktningen som ska vara oberoende, inte personen som utför den. Det finns heller ingenting i direktivtexten som hänvisar till att den person som utför besiktningen måste vara oberoende från sin uppdragsgivare.

När det gäller ackreditering av personen som utför kartläggningen hänvisar promemorian till den lagstiftning som finns på plats för energideklarationer för byggnader. Skogsindustrierna menar att det är väldigt stor skillnad på att kartlägga energianvändningen i en byggnad, (som kan antas vara liknande i många olika typer av byggnader) och i processindustrin. Att systemet med ackrediterade oberoende personer fungerat för byggnader betyder inte att det skulle kunna fungera för processindustri. I artikel 8.4 står ”.. kvalificerad och / eller ackrediterad”. Skogsindustrierna ser ingen orsak att öka administrationen och kostnaderna för de inblandade företagen genom att gå längre i denna fråga än vad direktivet kräver.

Skogsindustrierna anser att den mest högkvalitativa besiktning och genomgång av företagens anläggningar som kan erhållas görs av kompetent personal inom

företaget. Inom ett stort energiintensivt företag är energianvändningen mycket komplex och en god kunskap om process och aktuella förhållanden är nödvändig för en effektiv och korrekt kartläggning. Regeringen borde visa förtroende för företagens interna arbete med energikartläggning och därför inte driva kostnadsökningar för företagen genom att kräva extern expert.

En kvalificerad person som gör besiktningen på ett oberoende sätt uppfyller de krav som direktivet ställer. Det är därmed dessa krav som bör ställas gällande energikartläggning i den svenska implementeringen av direktivet.

Energikartläggnings innehåll (Kap 9.3)

Energikartläggningens innehåll definieras i bilaga IV till direktivet. Bilagan är svårtydd och kan tolkas på olika sätt. I promemorian föreslås det att kartläggningens innehåll fastställs i föreskrifter. Skogsindustrierna deltar gärna i arbetet med att ta fram dessa föreskrifter.

Skogsindustrierna saknar definition av vad som menas med ”transporter” inom ramen för vad som ska ingå i energikartläggningen. Vi förutsätter att det inte kan avses annat än interna transporter innanför anläggningsgrunden. Denna punkt behöver klargöras.

Det står att kartläggningen ska innehålla förslag såväl för att ”spara energi som för att effektivisera energianvändningen”. Skogsindustrierna invänder mot användningen av ordet ”spara”. Det är viktigt att direktivets implementering handlar om att effektivisera energianvändningen. Ord som ”spara” uppfattas gärna som att det då är negativt att ”använda”. Rätt och effektivt använd är energi en råvara som kan vidareförädlas till stor nytta, för såväl välfärd, som klimat och exportintäkter.

Det står vidare i förslaget att energibesiktningar ”där så är möjligt” ska bygga på en analys av livscykelkostnader. Skogsindustrierna förstår inte hur en besiktning kan bygga på livscykelkostnader och förutsätter att det är eventuella åtgärder som avses. Skogsindustriernas erfarenheter av sådana analyser är att de är mycket resurskrävande och att de genererar svårtydda resultat. Skrivningen ”där så är möjligt” blir därmed mycket viktig. Det är svårt att ur förslaget tyda vem som avgör när det är möjligt eller ej. Skogsindustrierna anser att detta bör preciseras i föreskrifterna och att livscykelanalyser endast bör krävas i undantagsfall.

Energikartläggningens uppföljning och utvärdering (Kap 9.5)

I promemorians förslag framgår att företag som omfattas av skyldigheten att göra energikartläggning ska lämna de uppgifter som tillsynsmyndigheten begär för uppföljning och utvärdering. Vilka uppgifter som ska lämnas ska enligt förslaget preciseras i föreskrifter. Skogsindustrierna vill gärna vara delaktiga i arbetet med att ta fram dessa föreskrifter.

Det står vidare i promemorian att ”bemyndigandet bör utformas så att myndigheten kan begära in även andra uppgifter som kan bli aktuella...”. Skogsindustrierna anser att denna mycket vida formulering antyder att

tillsynsmyndigheten skulle kunna begära in vilka uppgifter som helst, vilket knappast kan vara avsikten med uppföljningen och utvärderingen. Skogsindustrierna anser därför att endast uppgifter som finns med i energikartläggningen ska kunna begäras in, med hänsyn till den arbetsbelastning det skulle lägga på företagen att bistå med ”även andra uppgifter...”.

Energikartläggningar i små- och medelstora företag

Skogsindustrierna företräder ett stort antal sågverk som tillhör kategorin små- och medelstora företag. Några av dessa företag har hittills utnyttjat möjligheten till ekonomiskt bidrag att göra energikartläggning genom energikartläggningscheckar. Skogsindustrierna anser att energikartläggning är en bra utgångspunkt för att kunna arbeta systematiskt med energieffektivisering och stödjer därför förslag som underlättar denna typ av kartläggning. Intresset från våra medlemsföretag bedöms öka om energikartläggnings-checkarnas värde kunde utökas.

Artikel 14

Kostnads-nyttanalyser

Skogsindustrierna anser det angeläget att kostnads-nyttanalyser utförs när det gäller uppförande av nya kraftvärmeanläggningar i närheten av befintlig industriproduktion med överskott av restenergier. På detta sätt främjas samhällseffektiviteten hos styrmedel som tex. elcertifikatsystemet som främjar just kraftvärmeproduktion från biobränslen. Att inte anlägga ett nytt kraftvärmeverk där det redan finns restenergier som kan tillvaratas borde vara en självklarhet, men vi har under senare år tyvärr sett prov på motsatsen.

Skogsindustrierna anser det också rimligt att utreda kostnad-nyttaspekten av anslutning till fjärrvärme/kyla i befintligt nät då en ny industrianläggning ska byggas eller en befintlig anläggning ska uppgraderas. Detta gäller under förutsättning att det finns något behov av t ex den värme som kan genereras. Vi ser därför positivt på att det sätts upp kriterier för undantag från kravet om kostnads-nyttanalys.

Ytterligare en förutsättning är att kostnads-nyttanalys som ska tas fram har ett företagsekonomiskt perspektiv. Det gäller inte minst tidshorisonten för den ekonomiska analysen. Även här är den detaljerade utformningen av analysen delegerad till myndighetsföreskrifter. Vi deltar gärna i detta arbete. Det är viktigt att analysen kan genomföras utan att det kräver alltför detaljerat underlag om den alternativa anläggningen.

Det är också viktigt att en sådan analys, och dess godkännande av tillsynsmyndigheten inte innebär onödig administration, och onödig försening av investeringen. Skogsindustrierna anser att dagens miljötillståndsprocesser generellt sett tar för lång tid. Promemorians förslag innebär att en ansökan om nytt eller ändrat miljötillstånd inte kan ske förrän en kostnads-nyttanalys enligt ovan är utförd och godkänd. Skogsindustrierna har svårt att se att en sådan hantering inte leder till ännu längre tillståndsprocesser och därmed minskad konkurrenskraft och lönsamhet för industrin. Skogsindustrierna skulle gärna se att dessa processer

kunde löpa parallellt, eller att komplettering med godkänd analys kan göras till tillståndsprocessen i ett senare skede.

Stockholm

2013-09-16

För Skogsindustrierna

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lina Palm', written in a cursive style.

Lina Palm
Energidirektör